

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH
PRZEZ GMINĘ CHRZANÓW W RAMACH

*Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej*

w 2023 roku

Chrzanów 2024

SPIS TREŚCI

	Strona
I. Wprowadzenie.....	3
II. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie oraz Zespołu Interdyscyplinarnego.....	6
1. Prowadzenie procedury <i>Niebieskie Karty</i>	6
2. Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy Osobom dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Chrzanowie.....	10
III. Instytucje z Gminy Chrzanów podejmujące działania w obszarze przeciwdziałania przemocy.....	12
1. Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	12
2. Działania Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie.....	15
3. Działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.....	16
4. Urząd Miejski w Chrzanowie.....	17
5. Działania podejmowane przez placówki medyczne.....	17
IV. Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Chrzanowie, Prokuratury Rejonowej w Chrzanowie, Sądu Rejonowego w Chrzanowie oraz kuratorów.....	18
1. Komenda Powiatowa Policji.....	18
2. Prokuratura Rejonowa w Chrzanowie.....	20
3. II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie...	21
V. Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy podejmowane przez placówki oświatowe w Gminie Chrzanów.....	21
1. Działania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej realizowane w placówkach przedszkolnych.....	22
2. Działania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej realizowane w placówkach szkolnych.....	25
VI. Podsumowanie.....	28

I. WPROWADZENIE

W roku 2023 dokonano ważnej reformy krajowego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Za sprawą nowelizacji Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2021r., poz. 1249 z późn. zm.), wprowadzono kluczowe i nieodzowne zmiany w przepisach dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej. Nowe regulacje prawne weszły w życie z dniem 22 czerwca 2023 roku – są one wyrazem właściwego realizowania postanowień Konwencji Stambulskiej, w myśl deklaracji Rzeczypospolitej Polski o stosowaniu powyższego porozumienia zgodnie z zasadami i przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzone ustawą przepisy, dokonały modyfikacji dotychczas stosowanej terminologii w zakresie pojęcia przemocy. Obecnie obowiązującym nazewnictwem jest przemoc domowa. Nowa terminologia skupiona jest na jednostce doznającej przemocy, a nie na rodzinie, w której przemoc ma miejsce. Ponadto, rozszerzono katalog form przemocy domowej, który został uzupełniony o przemoc ekonomiczną oraz przemoc podejmowaną za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Rozbudowany został także krąg osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę *„pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania”* – zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. g cytowanej ustawy. Dokonane zmiany, wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej i niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023r., poz. 535), są odzwierciedleniem zapisów art. 3 pkt b Konwencji stambulskiej (Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy sporządzona dnia 11 maja 2011 roku w Stambule), według których *„przemoc domową jako wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą lub dzielili miejsce zamieszkania, czy też nie”*.

W związku z dokonanymi zmianami przepisów prawa, uchwałą nr LIX/621/2023 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 24 października 2023 przyjęty został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, obowiązujący w okresie od XI.2023r. do XII.2028r. Zakres Programu skorelowany został z takimi dokumentami jak:

- 1) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie ma rok 2023,

- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Chrzanów na lata 2018 – 2023.

Podstawa prawna Programu

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.),
- Uchwała nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej z 2022 r., poz. 1259),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Cel główny Programu:

Ograniczenie zjawiska przemocy domowej i niwelowanie jej skutków w Gminie Chrzanów poprzez zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

Cele szczegółowe Programu:

1. Realizacja działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych służących przeciwdziałaniu przemocy domowej.
2. Udzielanie pomocy i wsparcia na rzecz osób doznających przemocy domowej.
3. Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.
4. Informowanie środowiska lokalnego o instytucjach, osobach i możliwych formach wsparcia w sytuacji przemocy domowej.
5. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Grupy docelowe:

- ogół mieszkańców Gminy Chrzanów, w tym osoby zagrożone przemocą domową;
- osoby doznające przemocy domowej;

- osoby stosujące przemoc domową;
- przedstawiciele instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

W ten sposób, na szczeblu gminnym stworzony został szeroko rozumiany system przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej, w ramach którego gmina zobowiązana jest do:

- „*prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,*
- *zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,*
- *tworzenia zespołów interdyscyplinarnych”.*

Do października 2023 roku w Gminie Chrzanów obowiązywał Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, przyjęty na lata 2022-2026, a ustanowiony uchwałą nr XXXVII/389/2021 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 20 listopada 2021 roku.

Poniższe sprawozdanie przedstawia rodzaj i zakres działań podejmowanych przez podmioty z terenu Gminy Chrzanów oraz Powiatu Chrzanowskiego zaangażowane w realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, tj.:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Chrzanów.
3. Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Chrzanowie przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie.
6. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie.
7. Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie.
8. Prokuratura Rejonowa w Chrzanowie.
9. Sąd Rejonowy w Chrzanowie.
10. Urząd Miejski w Chrzanowie.
11. Placówki Oświatowe.
12. Placówki ochrony zdrowia.

I. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA PODSTAWIE DANYCH OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W CHRZANOWIE ORAZ PUNKTU INFORMACJI, WSPARCIA I POMOCY OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ DOMOWĄ.

1. Prowadzenie procedury *Niebieskie Kart*

Rozpoznanie przemocy domowej jest zadaniem skomplikowanym, bowiem już samo zjawisko przemocy jest dość złożone, trudne do zdiagnozowania dla służb działających interwencyjnie czy nawet dla samych osób doświadczających przemocy. Bardzo często zdarza się, że osoby dotknięte tym zjawiskiem z poczucia wstydu zatajają informację o doświadczanej agresji bądź próbują uporać się z problemem na własny rachunek w obawie przed osobą stosującą przemoc.

Problematykę zjawiska przemocy najpełniej ukazują dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty”, będącej instytucjonalnym narzędziem służącym przeciwdziałaniu przemocy. Według znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się właśnie na podstawie wdrożonej uprzednio procedury „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. W związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej, w ramach Procedury podejmuje się i realizuje odpowiednie czynności leżące w zakresie kompetencji pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i funkcjonariusza Policji, którzy wchodzi w skład grupy diagnostyczno-pomocowej. Grupa diagnostyczno-pomocowa może zostać rozszerzona w swym składzie o przedstawicieli innych podmiotów, jak na przykład o reprezentanta specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystenta rodziny, przedstawiciela oświaty, który zna sytuację domową małoletniego, reprezentanta służby zdrowia czy gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Dodatkowo, do grupy diagnostyczno-pomocowej można powołać pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami podmiotów wymienionych w art. 9a ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Wskazane osoby obowiązane są do ścisłej współpracy i przekazywania informacji o podjętych działaniach w ramach Procedury przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie samej procedury „Niebieskie Karty” następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” – A, w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych

podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory jej formularzy określono w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023r., poz. 1870). Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie doznającej przemocy domowej przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.

Formularz „Niebieska Karta – A” jest przekazywany grupie diagnostyczno-pomocowej, która na jego podstawie dokonuje diagnozy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej oraz podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i zatrzymania przemocy domowej albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań. Grupa diagnostyczno-pomocowa, na podstawie ustaleń zawartych w wypełnionym formularzu „Niebieska Karta – C”, podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej i poprawę jej sytuacji życiowej. Natomiast, w stosunku do osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej, grupa diagnostyczno-pomocowa dokonuje analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i na podstawie informacji zawartych w formularzu „Niebieska Karta – D” dokonuje ustaleń dotyczących dalszych działań, zobowiązując osobę stosującą przemoc domową do ich realizacji w celu zmiany jej postępowania. Posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych w normalnym trybie odbywały się w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, a w wyjątkowych sytuacjach również w środowisku zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej.

Po zakończeniu procedury grupa diagnostyczno-pomocowa przez okres 9 miesięcy podejmuje działania monitorujące wobec osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty”, które polegają w szczególności na składaniu wizyt sprawdzających stan bezpieczeństwa w związku z zakończoną procedurą, poradnictwie i udzielaniu wsparcia.

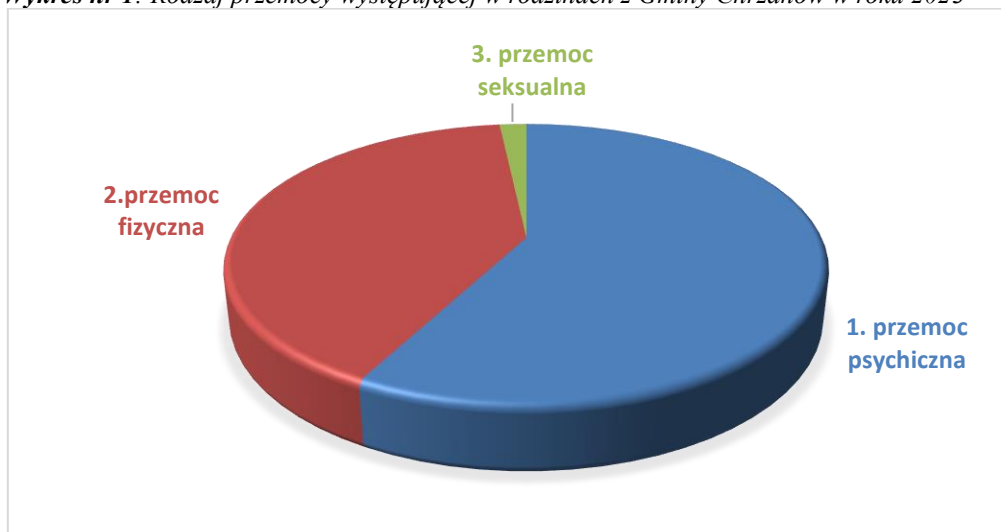
W ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego, powołanego w Gminie Chrzanów, w roku 2023 zorganizowano w sumie **5 spotkań**. Ponadto, powołano **117 grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych** i prowadzono **113 procedur „Niebieskie Karty”**, w tym 19 wszczętych procedur w latach poprzednich i kontynuowanych w roku 2023. Zatem, w roku 2023 wszczęto łącznie **94 procedury NK**, w tym założonych przez:

- pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie – **34 karty**,
- pracowników Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie – **4 karty**,
- Komendę Powiatową Policji w Chrzanowie – **47 kart**,

- oświatę – **5 kart**,
- służbę zdrowia – **4 karty**.

Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego objęto łącznie **100 rodzin**, tj. **318 osób**. W tej liczbie 100 rodzin zostało objętych wsparciem ze względu na problem przemocy psychicznej, 70 rodzin ze względu na problem przemocy fizycznej, a także 3 rodziny ze względu na występowanie przemoc seksualnej. Powyższe dane nie sumują się, gdyż nierzadko w jednej rodzinie mamy do czynienia z dwoma, a nawet trzema rodzajami przemocy.

Wykres nr 1: Rodzaj przemocy występującej w rodzinach z Gminy Chrzanów w roku 2023

Źródło: Opracowanie własne OPS w Chrzanowie

Koordynatorzy grup diagnostyczno-pomocowych w prowadzonych procedurach „Niebieskie Karty” kładli szczególny nacisk na dobro najmłodszych członków rodziny, bezpośrednio doświadczających przemocy domowej czy też będących świadkami przemocy w środowisku rodzinnym. Sytuacja dziecka weryfikowana była bardzo wnikliwie, po to aby w możliwie najskuteczniejszy sposób udzielić małoletnim pomocy i/lub ochronić ich przed zjawiskiem przemocy. Zatem, w pracy z rodziną doświadczającą przemocy, w której znajdowało się małoletnie dziecko podejmowano następujące działania:

- powoływano do składu grupy roboczej/grupy diagnostyczno-pomocowej przedstawiciela oświaty,
- diagnozowano sytuację rodziny ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dziecka,
- planowano działania z dzieckiem i wobec dziecka,
- zwracano się do placówek oświatowych o opinię zawierającą zarówno informację o wynikach w nauce, jak i sposobie funkcjonowania dziecka na terenie danej placówki, relacjach z rówieśnikami, o sposobie kontaktów z rodzicami dziecka,
- proszono o potwierdzenie wizyty dziecka u specjalistów, dostarczenie opinii

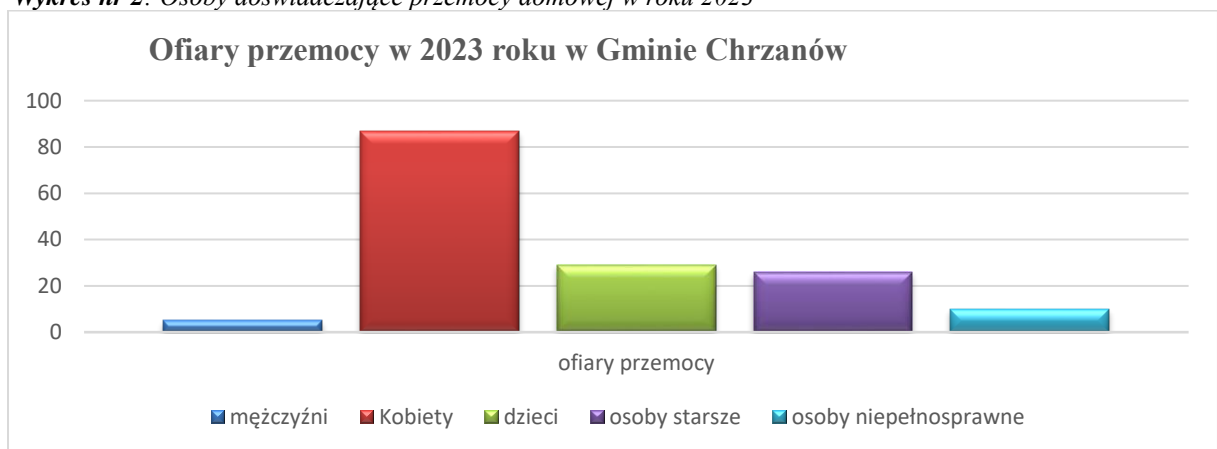
z poradni specjalistycznych, ośrodka zdrowia, itp.

- koordynatorzy grup diagnostyczno-pomocowych kontaktowali się ze szkołą, innymi osobami znaczącymi dla dziecka, będącymi dla niego wsparciem (dziadkowie, dorosłe rodzeństwo).

W roku 2023 w ramach procedury „Niebieskie Karty” wsparciem objęto łącznie **121 osób** doświadczających przemocy domowej, w tym:

- **87 kobiet** – 7 kobiet niepełnosprawnych i 25 kobiet starszych,
- **5 mężczyzn** – 1 mężczyzna niepełnosprawny i 1 mężczyzna starszy,
- **29 dzieci** – 13 dziewczynek, 16 chłopców, 2 dzieci niepełnosprawnych.

Wykres nr 2: Osoby doświadczające przemocy domowej w roku 2023

Źródło: Opracowanie własne OPS w Chrzanowie

W roku 2023 sporządzono następującą ilość poszczególnych formularzy „Niebieskie Karty”:

- **104** formularze „*Niebieska Karta – A*” (w tym 94 formularze wszczynające procedurę Niebieskie Karty, a także 10 formularzy dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”),
- **88** formularzy „*Niebieska Karta – C*”,
- **75** formularzy „*Niebieska Karta – D*”.

W roku 2023 **zakończono** ogółem **78 procedur** „Niebieskie Karty”, w tym:

- 47 kart z powodu ustania przemocy w rodzinie, z czego 12 kart było wszczętych w 2022 roku i kontynuowanych w roku 2023,
- 31 kart z powodu braku zasadności podejmowania działań, z czego 7 kart było wszczętych w 2022 roku i kontynuowanych w roku 2023.

W roku 2023 pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie złożyli łącznie 5 zawiadomień do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa w związku z prowadzeniem procedury „Niebieskie Karty”.

W 2023 roku na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie pomocą w formie wsparcia: psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego, a także wsparcia specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i instruktora terapii uzależnień, objęto osoby dotknięte przemocą domową w następującym zakresie:

- wsparcie psychologiczne – 8 osób,
- wsparcie prawne – 4 osoby,
- wsparcie socjalne – 121 osób,
- wsparcie specjalisty ds. pracy z rodziną – 78 osób,
- wsparcie instruktora terapii uzależnień (poradnictwo indywidualne) – 186 osób.

2. Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy Osobom dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Chrzanowie

Z wyżej wymienionych form pomocowych, na szczególną uwagę zasługuje Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Chrzanowie, działający w strukturach organizacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie, w Dziale Pracy Socjalnej, Usług i Profilaktyki. Punkt zapewnia bezpłatną pomoc specjalistyczną, w celu kompleksowego zaspokojenia potrzeb osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej tym osób doświadczających wszelkich form przemocy. Celem Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Doznających Przemocy Domowej w Chrzanowie w roku 2023 było przede wszystkim udzielenie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, udzielenie informacji w jaki sposób mogą tej przemocy przeciwdziałać, rozwinięcie umiejętności związanych z radzeniem sobie w trudnych sytuacjach oraz zaplanowanie i dostosowanie pomocy do indywidualnych potrzeb. Wśród specjalistycznych form wsparcia świadczone usługi w formie poradnictwa psychologicznego, socjalnego oraz prawnego na rzecz osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej, spowodowanej wystąpieniem przemocy domowej. Działania Punktu ukierunkowane zostały na pracę z osobami i rodzinami doświadczającymi zjawiska przemocy domowej, które nie były w stanie samodzielnie rozwiązać trudnej sytuacji życiowej, wykorzystując własne zasoby.

W ramach pomocy psychospołecznej, w szczególności ochrony ofiar przed doświadczaną przemocą domową, w roku 2023 podjęto następujące działania:

1. Prowadzenie grupy terapeutycznej dla kobiet doświadczających przemocy. W roku 2023 w grupie uczestniczyło 7 kobiet. Wsparcie terapeutyczne prowadzone było w I półroczu 2023 roku. W sumie zrealizowano 17 spotkań w formie cyklicznej – spotkania odbywały się raz w tygodniu, w każdy czwartek w wymiarze 2 godzin zegarowych w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie.
2. Prowadzenie grupy wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy. W roku 2023 w grupie uczestniczyło 9 kobiet. Grupa wsparcia realizowana była w II półroczu 2023 roku. W sumie zrealizowano 21 spotkań grupy w formie cyklicznej – spotkania odbywały się raz w tygodniu, w każdy czwartek w wymiarze 2 godzin zegarowych w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie.
3. Prowadzenie grupy Intensywnej Terapii Uzależnienia od Alkoholu. W roku 2023 w grupie uczestniczyły 23 osoby, z czego 5 osób podpisało kontrakt terapeutyczny w 2022 roku, a 18 osób w roku 2023.

Celem programu w/wskazanej terapii jest:

- rozpoznawanie objawów własnego uzależnienia i akceptacja faktu bycia alkoholikiem,
- uznanie własnej bezsilności wobec alkoholu,
- nabycie zdolności potrzebnych do radzenia sobie z głodem alkoholowym,
- uzyskanie i umocnienie motywacji do dalszego leczenia i zdrowienia.

Spotkania grupy miały miejsce dwa razy w tygodniu – poniedziałek i środa w godzinach od 15:00 do 17:00. Pełny program intensywnej terapii uzależnień ukończyły 4 osoby, każda z wynikiem rokującym, przy czym 3 spośród nich do nadal utrzymują całkowitą abstynencję od alkoholu oraz uczestniczą w sposób satysfakcjonujący w życiu społecznym oraz rodzinnym. Spośród wszystkich uczestników Programu, 14 osób przerwało swoje uczestnictwo na różnym poziomie zaangażowania w proces terapeutyczny, z czego 11 z nich bez podania przyczyny swojej decyzji.

Powyższa statystyka wskazuje na tendencję utrzymywania się w terapii ambulatoryjnej osób najbardziej zmotywowanych. Można również zaobserwować powszechne zjawisko porzucania tego typu terapii przez osoby niezmotywowane o niskich kompetencjach emocjonalnych i społecznych, oraz przez osoby samotne i te o cechach osobowości zaburzonej.

III. INSTYTUCIE Z GMINY CHRZANÓW PODEJMUJĄCE DZIAŁANIA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

1. Działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie

Celem działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie jest ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Chrzanów oraz zapobieganie powstawaniu przemocy domowej. Działania GKRPA w Chrzanowie są skoncentrowane w głównej mierze na promocji zdrowego i aktywnego stylu życia wśród wszystkich grup społecznych głównie osób młodych, a także na pomocy i wsparciu rodzin, w których występują dysfunkcje najczęściej spowodowane uzależnieniami i wynikającymi z nich problemami rodzinnymi.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2023 zrealizowała:

1. 12 posiedzeń ogólnych, w których zapoznawała się z bieżącymi zagadnieniami wynikającymi z realizacji programu, opiniowała wnioski o lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Chrzanów, zapoznawała i opiniowała bieżące sprawy wynikające z realizacji programu GKRPA.
2. 12 posiedzeń zespołu terapeutycznego. Osoby, które zostały zgłoszone do Komisji z powodu nadużywania alkoholu i wynikających z tego faktu problemów, takich jak: rozkład życia rodzinnego, demoralizacja nieletnich, uchylanie się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny bądź systematycznie zakłócanie spokoju lub porządku publicznego, otrzymywały pomoc w formie skierowania na określone terapie odwykowe, grupy wsparcia. Jeżeli jednak nie wyrażały dobrowolnie chęci zmiany swojej postawy życiowej i utrzymywania abstynencji, były wówczas kierowane do sądu w celu objęcia ich sądowym obowiązkiem podjęcia leczenia odwykowego. Łącznie do Komisji wpłynęło 117 zgłoszeń dotyczących nadużywania alkoholu, 16 osób poprzez działania GKRPA podjęło leczenie odwykowe, z 85 osobami GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące, a wobec 17 osób GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Osoby były również motywowane do uczestnictwa w spotkaniach grupy Anonimowych Alkoholików na terenie Gminy.
3. Na posiedzeniach zespołu ds. profilaktyki i świetlic środowiskowych, członkowie Komisji wspierali działalność chrzanowskiej placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego o nazwie Świetlica Terapeutyczna oraz chrzanowskiej placówki wsparcia

dziennego o nazwie Świetlica Środowiskowa. Członkowie Komisji zapoznawali się z bieżącymi potrzebami świetlic, czynnie uczestniczyli w jej zajęciach i realizowanych programach profilaktycznych.

W ramach działań z zakresu profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży zorganizowano:

- konkurs plastyczny „Dzieci i młodzież kontra nałogi”. W konkursie brały udział dzieci z chrzanowskich przedszkoli i szkół podstawowych;
- w ramach współpracy z instytucjami działającymi na terenie Gminy Chrzanów, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie przeprowadziła we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury Sportu i Rekreacji w Chrzanowie cykl pikników rodzinnych oraz zajęć kulturalno-animacyjnych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Chrzanów. Proponowany program objął zarówno możliwość skorzystania z bogatej oferty kulturalnej miasta, jak i kreatywnego spędzenia wolnego czasu z dala od komputera, Internetu, smartfonów oraz gier telewizyjnych. Dodatkowo, w trakcie zajęć dzieci miały możliwość rozmowy na temat profilaktyki uzależnień. Dzięki specjalnym alkogoglom oraz narkogoglom dzieci i młodzież przekonały się jak używki negatywnie wpływają na ludzki organizm; W ramach programu zrealizowano: 6 wędrujących podwórek (w tym strefy nowe: sportowa i maluszka), seanse filmowe, wycieczki turystyczne, warsztaty artystyczne, spektakl teatralny dla dzieci. Działaniom towarzyszyły pogadanki z zakresu profilaktyki uzależnień, wpływu używek na kondycję psycho-fizyczną. Grupą docelową były dzieci i młodzież w wieku szkolnym z terenu Gminy Chrzanów. W całości zadania wzięło udział ok. 2000 osób;
- w ramach zajęć sportowych, w tym o wymiarze profilaktycznym na terenie Gminy Chrzanów zrealizowano Eliminacje Deskorolkowych Mistrzostw Polski w jeździe na Deskorolce oraz warsztaty jazdy na deskorolce wzbogacone z elementy profilaktyki uzależnień. Projektem objęto ok. 800 osób;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie zrealizowała projekt pn. „Zdrowa zabawa – fajna sprawa”, edycja III w ramach „Kulturalnych wakacji w mieście 2023”. Cykl zajęć miał formę spotkań warsztatowych połączonych z częścią teoretyczną. Warsztaty profilaktyczne były ukierunkowane na uświadomienie uczestnikom – zarówno dzieciom, jak i opiekunom, ryzyka związanego z różnego rodzaju uzależnieniami, ich wpływem na zdrowie fizyczne i kondycję psychiczną. Warsztaty sprzyjały budowaniu

wiedzy i umiejętności związanych z umiejętnością radzenia sobie z emocjami i codziennymi trudnościami, a także wiedzy na temat działania i skutków ubocznych związanych z sięganiem po substancje uzależniające. Ponadto, zorganizowano warsztaty literacko-artystyczne, które wzbogacały i rozwijały pasje i zainteresowania, pozwalające na pozytywne spędzenie czasu wolnego. Projekt objął dzieci w wieku 6 -12 lat wraz z rodzicami/opiekunami czyli ok. 200 osób;

- warsztaty profilaktyczne dla dzieci obejmujące zakres profilaktyki uzależnień. Zajęcia prowadzone były w formie aktywizującej, na którą składały się gry, ćwiczenia grupowe, burza mózgów, zadania i dyskusje. Spotkania prowadzone były przez psychologów z Polskiego Centrum Profilaktyki z Krakowa. Celem warsztatów było przekazanie dzieciom rzetelnej wiedzy na temat negatywnych skutków używania substancji psychoaktywnych oraz wypracowanie mechanizmów skutecznej odmowy w sytuacjach presji rówieśniczej. Większość tych działań było realizowanych w okresie wakacyjnym lub okołowakacyjnym;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie dofinansowała wyjazd 50 uczniów z chrzanowskich szkół podstawowych do Harnes we Francji, miasta partnerskiego Chrzanowa. W ramach projektu „Olimpic Camp” przeprowadzono zajęcia sportowo-rekreacyjne a w szczególności profilaktyczne.

GKRPA w Chrzanowie udzielała również wsparcia organizacjom pozarządowym w zakresie prowadzenia zdrowego stylu życia, promowania aktywności społecznej oraz wsparcia rodzin w zakresie profilaktyki uzależnień. W ramach powyższych działań dofinansowano zadania wynikające z ustawy o zdrowiu publicznym:

- otwarty konkurs ofert na zlecenie realizacji zadań w zakresie realizacji zajęć sportowo-profilaktycznych i kulturalno-profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w trakcie roku szkolnego oraz pozostających w domach w okresie letniej przerwy wakacyjnej;
- otwarty konkurs ofert na zlecenie realizacji zadań w zakresie zajęć profilaktycznych, dotyczących uzależnień obejmujących działania z zakresu turystyki i krajoznawstwa.

Ponadto osoby uzależnione i ich rodziny z terenu Gminy Chrzanów, dzięki wsparciu finansowemu GKRPA w Chrzanowie, uczestniczyły w XXXII Ogólnopolskim Zlocie Rodzin Abstynenckich – Tatry 2023, skierowanym do osób uzależnionych (trzeźwych alkoholików) i współuzależnionych (ich rodzin). W czasie zlotu był realizowany program przez trenerów

i terapeutów uzależnień Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie i innych specjalistów.

W okresie przedwakacyjnym przeprowadzono konkurs ofert na zorganizowanie letniego wypoczynku dla dzieci ze świetlicy środowiskowej i terapeutycznej. W letnim wypoczynku w Szarym Dworze uczestniczyło 34 dzieci. Organizatorem była Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska Hufiec Chrzanów. Przeprowadzono zajęcia z profilaktyki uzależnień w formie warsztatów tematycznych, konkursów mających na celu zapobieganie patologiom społecznym. Poprzez wspólny wypoczynek środowiska harcerskiego Hufca oraz dzieci i młodzieży niechrzeszonej w ZHP przybliżono wszystkim uczestnikom harcerski system wychowawczy oparty na Prawie Harcerskim, pracy w grupie rówieśników, koleżeńskości, zaradności itp.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie, angażując się w Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy, w zakresie profilaktyki i pomocy ofiarom przemocy domowej współpracowała z jednostkami realizującymi powyższy Program, tj. Urzędem Miejski w Chrzanowie, Komendą Powiatową Policji w Chrzanowie, Prokuraturą Rejonową w Chrzanowie, Sądem Rejonowym w Chrzanowie, placówkami oświatowymi z terenu Gminy Chrzanów, organizacjami pozarządowymi i wojewódzkimi ośrodkami leczenia uzależnień. Działania GKRPA w Chrzanowie, zgodnie z przyjętym na lata 2022-2023 Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkotykowych oraz Uzależnień Behawioralnych w Gminie Chrzanów, były skoncentrowane na poprawę jakości życia rodzin z problemem uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania zjawiska przemocy domowej oraz zapobieganie uzależnieniom behawioralnym. Ponadto, działania GKRPA w Chrzanowie ukierunkowane zostały na podniesienie w społeczeństwie, a w szczególności wśród młodzieży, poziomu wiedzy o zagrożeniach wynikających z uzależnień behawioralnych oraz z zażywania substancji psychoaktywnych i zachowań ryzykownych na pomocy i wsparciu rodziny zwłaszcza w obszarze występujących dysfunkcje, głównie w postaci przemocy domowej i uzależnień.

2. Działania Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie

Wiodącym celem działalności Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie jest realizowanie zadań z zakresu pomocy społecznej, ukierunkowanych na zapewnienie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie, ze

szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy domowej, w formie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, czy też prawnego.

Działania statutowe Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie, podejmowane w ramach przeciwdziałania przemocy domowej, obejmują:

- poradnictwo specjalistyczne na rzecz osób doświadczających zjawiska przemocy domowej, w tym poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne, socjalne i wychowawcze;
- poradnictwo telefoniczne;
- mediacje;
- terapię uzależnień;
- udzielanie schronienia w mieszkaniu interwencyjnym, prowadzonym przez POIK;
- udostępnianie przestrzeni do spotkań rodziców biologicznych z dziećmi – regulowanych postanowieniem sądu;
- warsztaty Podnoszenia Kompetencji Wychowawczych dla rodziców i opiekunów;
- prowadzenie na rzecz instytucji oświatowych prelekcji dotyczących przeciwdziałania przemocy.

W roku 2023, w związku z rozpoznaną przemocą domową, w ramach Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie udzielono specjalistycznego poradnictwa na rzecz 14 osób, wywodzących się z terenu Gminy Chrzanów, pośród których wyróżniono 13 osób dorosłych oraz 1 dziecko. Ponadto, jedna kobieta skorzystała ze schronienia w hostelu, zarządzanym przez chrzanowski POIK.

3. Działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie

Wobec osób stosujących przemoc domową stosuje się przewidziane w ustawie programy korekcyjno-edukacyjne, a także programy psychologiczno-terapeutyczne. Programy te ukierunkowane są na powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Programy korekcyjno-edukacyjne oraz programy psychologiczno-terapeutyczne są realizowane w formie spotkań indywidualnych lub grupowych i są prowadzone przez specjalistów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej, dających gwarancję wysokiej jakości usług, w tym przez psychologów, pedagogów, terapeutów i psychoterapeutów. Organizacja wskazanych Programów leży w obowiązkach powiatów, jako zadań z zakresu administracji rządowej.

Z danych pozyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie, wynika, że w roku 2023 **2 osoby** ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową. Natomiast, nie odnotowano osób korzystających w roku 2023 z programu psychologiczno-terapeutycznego.

4. Urząd Miejski w Chrzanowie

Gmina Chrzanów wspiera osoby dotknięte zjawiskiem przemocy domowej w uzyskaniu lokalu mieszkalnego, zgodnie z Uchwałą Nr XV/156//2019 Rady Miejskiej w Chrzanowie z dnia 30 grudnia 2019 roku o zasadach wynajmowania lokali mieszkalnych, wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Chrzanów oraz tymczasowych pomieszczeń. Zgodnie z zapisem §2 ust. 3 pkt 2 w/wskazanej uchwały, w przypadku osób dotkniętych przemocą domową potwierdzoną prawomocnym orzeczeniem sądowym, przy kwalifikacji do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego nie prowadzi się ustaleń dotyczących wysokości dochodu. Dodatkowym, ułatwieniem dla osób dotkniętych przemocą domową jest brak obowiązku spełnienia wymogu dotyczącego warunków zamieszkiwania kwalifikujących wnioskodawcę do ich poprawy - §5 ust. 3 pkt 2.

Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Chrzanowie w roku 2023 nie objął wsparciem w formie mieszkania socjalnego żadnej osoby uprawnionej do najmu lokalu socjalnego, która jednocześnie byłaby osobą doznającą przemocy domowej.

5. Działania podejmowane przez placówki medyczne

W roku 2023 do Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Chrzanów wpłynęły cztery procedury „Niebieskie Karty”, wszczęte przez służby medyczne z powiatu chrzanowskiego, które dotyczyły mieszkańców Gminy Chrzanów (źródło własne OPS w Chrzanowie).

Na podstawie informacji przekazanych ze Szpitala Powiatowego w Chrzanowie, rozpoznano że powyższa placówka medyczna w roku 2023 wprowadziła system ewidencjonowania wydawanych zaświadczeń lekarskich oraz udzielanych porad lekarskich związanych ze stosowaniem przemocy domowej. Z przedstawionych statystyk wynika, że w roku 2023 wydano jedno zaświadczenie lekarskie o ustaleniu przyczyny i rodzaju uszkodzeń ciała związanych ze stosowaniem przemocy domowej. Ponadto, udzielono jedną poradę lekarską w ramach Szpitalnego Oddziału Ratunkowego.

Z uwagi na brak danych z placówek służby zdrowia, działających na terenie miasta Chrzanów i w przynależnych sołectwach, dotyczących rodzaju wsparcia na rzecz osób doznających przemocy domowej, niemożliwym jest pełne zobrazowanie udzielanej pomocy przez placówki medyczne. Warto jednak podkreślić, że dotychczas obowiązywała swoista spójność proceduralna w zakresie udzielanej pomocy na rzecz osób doznających przemocy domowej.

IV. ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA PODSTAWIE DANYCH KOMENDY POWIATOWEJ POLICJI W CHRZANOWIE, PROKURATURY REJONOWEJ W CHRZANOWIE, SĄDU REJONOWEGO W CHRZANOWIE ORAZ KURATORÓW.

1. Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie

W roku 2023 pracownicy Komendy Powiatowej Policji w Chrzanowie wszczęli w sumie 47 procedur „Niebieskie Karty”, które przekazano do realizacji Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, działającego na terenie Gminy Chrzanów w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie.

W służbie społeczeństwu, policjanci Komendy Powiatowej Policji w Chrzanowie, aktywnie strzegą porządku publicznego, podejmując działania prewencyjne, ukierunkowane na zachowanie pełnego bezpieczeństwa osób i rodzin z terenu Gminy Chrzanów. W sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia obywateli, czy też zakłócania spokoju publicznego lub miru domowego, podejmowane są działania interwencyjne.

Odpowiednio, w roku 2023 z ramienia KPP w Chrzanowie odnotowano aż 2138 interwencji domowych – podczas niektórych zaistniało podejrzenie występowania zjawiska przemocy domowej. Tym samym, 47 interwencji zakończono wszczęciem procedur „Niebieskie Karty”, które następnie podejmował Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Chrzanów. W realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wspomniany Zespół na bieżąco współpracował z dzielnicowymi KPP w Chrzanowie oraz z Zespołem ds. Nietletnich i Patologii. Warto nadmienić, że w roku 2023 żadna z interwencji domowych, z racji zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego dziecka w związku z przemocą domową, nie skutkowałą zapewnieniem ochrony małoletniemu dziecku poprzez umieszczenie w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka czy instytucjonalnej pieczy zastępczej – w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Z danych przekazanych przez KPP w Chrzanowie, wynika iż nie jest

prowadzony wykaz małoletnich dzieci, którym zapewnia się ochronę w związku z przemocą domową poprzez umieszczenie ich u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej. Z uwagi na powyższe, w roku 2023 nie były kierowane wystąpienia do sądu rejonowego – wydział ds. rodziny i nieletnich, celem wszczęcia postępowania opiekuńczego.

Funkcjonariusze KPP w Chrzanowie, w zakresie pełnionych obowiązków służbowych, wchodzi w skład grup diagnostyczno-pomocowych, w związku z wdrożoną procedurą „Niebieskie Karty”, podejmując działania w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową. Warty podkreślenia jest fakt, że policjanci w ramach swoich kompetencji i w związku z prowadzonymi procedurami „Niebieskie Karty”, w kontakcie z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej informowali o konsekwencjach karnych, wynikających ze stosowania przemocy domowej, w tym między innymi o nakazie opuszczenia wspólnie zajmowanego z osobą doznającą przemocy domowej miejsca zamieszkania, czy też o zakazie bezpośredniego zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej.

Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie prowadzi szeroko rozumianą działalność informacyjną z obszaru podejmowanych działań prewencyjnych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Powyższe informacje upowszechniane są przez własną witrynę internetową, a także przez dzielnicowych na organizowanych spotkaniach społeczności lokalnej.

W zakresie działalności ukierunkowanej na wsparcie osób dotkniętych zjawiskiem przestępstwa, w tym ofiar przemocy domowej, Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie śladem lat ubiegłych w okresie od 20 lutego 2023 roku do 26 lutego 2023 roku zorganizowała akcję zatytułowaną „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą”, koordynowaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Była to kolejna odsłona akcji z cyklu bezpłatnego poradnictwa prawnego na rzecz osób pokrzywdzonych, celem poprawy ich trudnej sytuacji życiowej oraz celem umożliwienia stałego monitorowania sytuacji osób pokrzywdzonych. Obchody Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą, są wynikiem ustanowienia dnia 22 lutego ustawowym Dniem Ofiar Przemocą.

W obiekcie zajmowanym przez Komendę Powiatową Policji w Chrzanowie w roku 2023 nie wygospodarowano bezpiecznej przestrzeni w formie Przyjaznego Pokoju Przesłuchań dla małoletnich ofiar bądź świadków przestępstw, które umożliwiłoby przesłuchiwanie małoletnich jednorazowo w komfortowych warunkach, bez narażania ich na ponowny stres związany z traumatycznymi doświadczeniami.

Funkcjonariusze KPP w Chrzanowie na bieżąco doskonalili swoje kompetencje z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej. Policjanci chrzanowskiej Komendy w roku 2023 brali udział między innymi w lokalnych szkoleniach zawodowych, a także konferencji naukowej pn. „Teoretyczne i praktyczne aspekty przemocy domowej” o charakterze interdyscyplinarnym, przeznaczonym dla przedstawicieli instytucji systemu przeciwdziałania przemocy domowej z terenu powiatu chrzanowskiego zorganizowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie. Dodatkowo, funkcjonariusze będący członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz funkcjonariusze będący członkami grup diagnostyczno-pomocowych wzięli udział w dwudniowym szkoleniu wyjazdowym z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzależnień.

W 2023 roku KPP w Chrzanowie wszczęło 45 postępowań przygotowawczych, w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej, natomiast 13 postępowań sprawdzających zakończono odmową wszczęcia dochodzenia. Postępowania przygotowawcze dotyczyły podejrzenia znęcania fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, w związku z art. 207 Kodeksu karnego, celem wymierzenia kary pozbawienia wolności i ustalenia jej wymiaru.

Działający w strukturach Komendy Powiatowej Policji w Chrzanowie Zespół ds. Nietletnich, w roku 2023 skierował 37 wystąpień do Sądu Rejonowego w Chrzanowie – III Wydział Rodzinny i Nietletnich, w związku z uruchomioną procedurą „Niebieskie Karty”, celem wglądu w sytuację rodzinną małoletnich.

W sytuacji, gdy osoba stosująca przemoc domową wspólnie zajmująca mieszkanie swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, może zostać wydany nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. W roku 2023 policjanci KPP w Chrzanowie wydali w sumie 7 nakazów/zakazów w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

2. Prokuratura Rejonowa w Chrzanowie

Prokuratura Rejonowa w Chrzanowie w roku 2023 prowadziła w sumie 61 postępowań, w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Łącznie wydano 20 skierowań do sądu, w tym 19 w formie aktu oskarżenia oraz jeden wniosek o wyrok skazujący.

Spraw zakończonych umorzeniem postępowania w roku 2023 odnotowano w sumie 16, a spraw zakończonych odmową wszczęcia postępowania – 4.

W stosunku do osób stosujących przemoc domową w roku 2023 Prokuratura Rejonowa w Chrzanowie wydała następujące środki zapobiegawcze:

- tymczasowe aresztowanie (1 osoba),
- dozór policji (8 osób),
- nakaz opuszczenia lokalu (4 osoby),
- zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi (3 osoby),
- zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych (3 osoby).

3. II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie

II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie w roku 2023 nie zainicjował złożenia wniosku z art. 12d Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, tj. o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności albo odwołanie warunkowego zwolnienia, w stosunku osoby skazanej za przemoc domową.

Kuratorzy II ZKSS, wykonujący orzeczenia w sprawach karnych w Sądzie Rejonowym w Chrzanowie, w roku 2022 systematycznie podnosili swój warsztat pracy poprzez uczestnictwo w licznych szkoleniach i konferencjach o tematyce ściśle związanej z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Kuratorzy wzięli udział m.in. w szkoleniu z zakresu praktycznych aspektów postępowania z osobami doznającymi przemocy domowej oraz ofiarami przestępstw seksualnych, a także w konferencji o tematyce psychologiczno-prawnych aspektów przemocy wobec dzieci. Kuratorzy II ZKSS szkolili się w zakresie regulacji prawnych dotyczących przemocy domowej oraz w obszarze zadań i kompetencji zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

V. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY PODEJMOWANE PRZEZ PLACÓWKI OŚWIATOWE W GMINIE CHRZANÓW

Gminny system przeciwdziałania przemocy domowej skupia lokalne instytucje, w tym placówki oświatowe, celem zapobiegania i przeciwdziałania przemocy domowej, ochrony osób doznających przemocy oraz podejmowania działań profilaktycznych, mających na celu wzrost świadomości w obszarze przeciwdziałania przemocy. Działania w zakresie

przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej są najskuteczniejsze w sytuacji, gdy podejmowane są w sposób skoordynowany, dostosowany do potrzeb odbiorców i odpowiadają na oczekiwania środowiska. Placówki oświatowe, to instytucje społeczne będące najbliżej dziecka. To właśnie tutaj istnieje największa możliwość, zarówno zaobserwowania pierwszych sygnałów doświadczanej przez dziecko przemocy, jak też kształtowania postaw dziecka względem przemocy.

Główny obszar działań placówek oświatowych w obrębie przeciwdziałania przemocy to przede wszystkim:

- zidentyfikowanie zjawiska przemocy domowej wobec dzieci,
- zainicjowanie wczesnej interwencji w sytuacji przemocy domowej,
- realizacja działalności edukacyjnej i profilaktycznej z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

W 2023 roku do udziału w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej przystąpiło 10 placówek przedszkolnych oraz 14 placówek szkolnych.

1. Działania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane w placówkach przedszkolnych.

W roku 2023 placówki oświatowe z terenu Gminy Chrzanów, na rzecz najmłodszych beneficjentów, nie tylko kontynuowały działania podjęte w latach poprzednich, ale kreatywnie wspierały rozwój małych dzieci poprzez innowacyjne programy profilaktyczne. W zakresie przeciwdziałania przemocy domowej przedszkola podjęły następujące formy wsparcia:

- zajęcia edukacyjne TUS – tzw. Trening Umiejętności Społecznych, działania ukierunkowane na podniesienie świadomości w zakresie praw dziecka, umiejętności radzenia sobie ze stresem, sytuacjami trudnymi i traumatycznymi; zajęcia dostosowane do wieku i poziomu rozwoju dzieci; zajęcia w formie cyklicznych spotkań. Beneficjentami wspomnianego treningu, na przykładzie I Niepublicznego Przedszkola „Młodych Talentów” w Chrzanowie były w głównej mierze dzieci z problemami społecznymi, które poprzez aktywny i systematyczny udział w zajęciach nauczyły się mówić o swoich stanach emocjonalnych, sytuacjach trudnych związanych z przeżywaniem różnych emocji i dokonywania prawidłowej oceny różnorodnych sytuacji społeczno-rodzinnych, w których dzieci uczestniczą na co dzień.

- Przedszkole Samorządowe nr 10 w Chrzanowie, jako dodatkową formę wsparcia dziecka, uruchomiło trening zastępowania agresji. Elementy TZA wprowadzane były w bieżącej pracy z dziećmi, zwłaszcza w sytuacjach konfliktowych oraz trudnych, wymagających odniesienia się do strategii radzenia sobie z silnymi emocjami
- systematyczne wsparcie psychologiczne, prowadzone na rzecz dzieci i rodziców w formie konsultacji indywidualnych. Przedszkole Samorządowe nr 10 w Chrzanowie dodatkowo przeprowadziło warsztaty psychologiczne o tematyce „Asertywność i granice”.
- w zakresie działań profilaktycznych, celem przeciwdziałania przemocy domowej, prowadzono wzmożoną obserwację dziecka pod kątem ewentualnych zmian w sposobie zachowania, którą dokumentowano w oparciu o karty obserwacji wychowanków. Dodatkowo, szerzona była wiedza w zakresie samego zjawiska przemocy domowej, telefonów alarmowych, sposobów radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia oraz możliwościach wsparcia instytucjonalnego w sytuacjach kryzysowych. Przedszkole Samorządowe nr 10 w Chrzanowie dodatkowo przeprowadziło działania edukacyjne, służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową – w formie artykułów rozpowszechnianych elektronicznie oraz w siedzibie placówki. Działalność informacyjną prowadzono poprzez witryny internetowe poszczególnych placówek wychowania przedszkolnego, a także za pośrednictwem ulotek, plakatów, czy też artykułów – w wersji drukowanej bądź elektronicznej. Przedszkolaki, jako bezpośredni odbiorcy, mieli niejednokrotnie możliwość uczestnictwa w zajęciach służącym podniesieniu świadomości własnych emocji, kształtowaniu równowagi emocjonalnej oraz odporności psychicznej, doskonaleniu technik odreagowania napięć. Podejmowane zajęcia miały charakter pogadanek i rozmów wspierających, ćwiczeń oddziałujących na wszechstronny rozwój dziecka, w tym usprawniających zdolności koordynacyjne i psychomotoryczne. Najbardziej upowszechnioną formą wsparcia na rzecz najmłodszych okazały się ćwiczenia integracyjne, w tym w formie zabawy oraz ćwiczenia relaksacyjne. Przedszkole Samorządowe nr 1 w Chrzanowie angażowało swoich wychowanków w aktywne formy edukacyjne, typu rodzinny konkurs plastyczny pn. „Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka z UNICEF”. Przedszkole Samorządowe nr 2 w Chrzanowie zorganizowało cykliczne zajęcia dotyczące przestrzegania praw dziecka do nietykalności osobistej i poszanowania godności w oparciu o następującą literaturę: „Lekcje grzeczności”, „Przedszkolne rozterki”, „Kostka uczuć”. Przedszkole Samorządowe nr 10 w Chrzanowie podjęło szeroko pojętą współpracę z Fundacją „Dajemy Dzieciom Siłę”.

Działalność w/wymienionej Fundacji szerzona była m.in. poprzez materiały psychoedukacyjne, udostępniane w mediach społecznościowych. Dodatkowo, w/wskazana placówka promowała kampanię „Reaguj na przemoc wobec dzieci”. Natomiast, wychowawcy I Niepublicznego Przedszkola „Młodych Talentów” w Chrzanowie, przeprowadzili cykl pogadań w obszarze problematyki stosowania przemocy wobec innych i sposobów jej zapobiegania. Dzieci zapoznane zostały z definicją agresji oraz przemocy. Dodatkowo, zaprezentowano sposoby skutecznego reagowania na różne formy zachowań agresywnych i przemocowych. Wychowankowie w/wskazanej placówki zostali uświadomieni w zakresie prawa do zachowania nietykalności osobistej i poszanowania własnej godności. Dzieciom przekazano wiedzę z zakresu dostępnych numerów alarmowych, którą następnie utrwalano podczas zajęć praktycznych.

- Przedszkole Samorządowe nr 2 w Chrzanowie na bieżąco edukowało rodziców w zakresie praw dziecka i konieczności ich respektowania przez dorosłych oraz o funkcjonujących na terenie Gminy Chrzanów i powiatu chrzanowskiego instytucjach udzielających wsparcia osobom doznającym przemocy domowej. Rodzicom umożliwiono udział w e-konferencji prowadzonej przez portal oświatowy pn. standardy ochrony dzieci”.
- czynny udział kadry przedszkolnej – dyrektorów, wychowawców, psychologów, pedagogów, w działaniach grup diagnostyczno-pomocowych, w związku z wdrożoną procedurą „Niebieskie Karty” w rodzinie małoletnich.
- podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadry pracowniczej za sprawą rozmaitych konferencji, szkoleń czy zajęć warsztatowych. Udział przedstawicieli przedszkoli w rozmaitych tematycznie konferencjach, typu: „ Teoretyczne i praktyczne aspekty przemocy domowej”, organizowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie, a także szkoleniach „Standardy Ochrony Dzieci” – we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę. Samodoskonalenie się kadry pedagogicznej w obszarach przeciwdziałania oraz wspierania dzieci w przypadku podejrzenia lub doświadczenia przemocy domowej, w sytuacji wystąpienia kryzysu w rodzinie, a także w kwestiach reagowania na niepokojące zachowania wychowanków, w tym zachowania trudne. Każda placówka przedszkolna zapewniała we własnym zakresie edukację pracowników w zakresie ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia. Nauczyciele pozyskiwali wiedzę w obszarze metod i narzędzi edukacji dzieci na temat unikania zagrożeń przemocą oraz w zakresie edukacji rodziców na temat wychowania dzieci bez przemocy.

2. Działania profilaktyczne w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane w placówkach szkolnych

Działania podejmowane w zakresie przeciwdziałania przemocy przez placówki oświatowe w roku 2023:

- uczniowie z trudnościami w kwestiach edukacyjnych, rodzinnych czy zdrowotnych otrzymują dodatkowe wsparcie ze strony zatrudnianych specjalistów – psycholog, pedagog. Również uczniowie, którzy doświadczają przemocy domowej mogą liczyć na dodatkową pomoc, nie tylko umożliwiającą zrozumienie mechanizmów zjawiska przemocy, ale przede wszystkim wzmacniającą psychikę ucznia i doskonalącą umiejętności chronienia siebie w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia zdrowia czy życia. Uczniowie doświadczający zjawiska przemocy domowej nierzadko korzystali ze specjalistycznej pomocy terapeutycznej, jak chociażby w ramach Szkoły Podstawowej nr 3 w Chrzanowie, realizującej cykliczny program podczas popołudniowych dyżurów specjalistów.
- w celu zapobieżenia wystąpienia wśród uczniów zachowań problemowych, ryzykownych i sytuacji kryzysowych, placówki oświatowe realizują działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym, tworząc szkolne programy wychowawczo-profilaktyczne. I tak na przykład, w ramach wdrożonego programu profilaktycznego szkolni specjaliści ze Szkoły Podstawowej nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi w Chrzanowie, na rzecz uczniów przeprowadzili zajęcia o tematyce z zakresu bezpieczeństwa i ochrony praw dzieci, komunikacji bez przemocy, mediacji i negocjacji w sytuacjach konfliktowych, konstruktywnego rozwiązywania problemów, przeciwdziałania wyuczonej bezradności, utrzymywania prawidłowych relacji i więzi, dbania o komfort psychiczny, równowagę emocjonalną i dobrą kondycję zdrowotną. Uczniowie wskazanej szkoły wzięli liczny udział w konkursach o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym, m.in. „Dziecka prawa – ważna sprawa”, „Prawa człowieka w obiektywie”, „Dzień dobry moje emocje”. SP nr 8 w Chrzanowie uświadomiła swoich uczniów w obszarze sposobów przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy. Natomiast, uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3 w Chrzanowie mieli okazję uczestniczyć w lekcjach wychowawczych, podczas których poruszany był temat przemocy w rodzinie z wykorzystaniem szkolnej filmoteki na przykładzie filmu „Męska sprawa” czy „Media i przemoc”. Szkoła Podstawowa nr 5 w Chrzanowie, w tematyce przeciwdziałania przemocy w domu i szkole, uświadamiała swoich wychowanków poprzez zajęcia wychowawczo-profilaktyczne, w ramach których podejmowano zagadnienia z obszaru wartości, szacunku, relacji międzyludzkich, czy

prawidłowej komunikacji. SP nr 5 uroczyście obchodziła Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. Z kolei, Szkoła Podstawowa w Balinie uświadamiała swoich uczniów na temat agresji, przemocy fizycznej i psychicznej w formie zajęć profilaktycznych pt. „Dobry i zły dotyk”, „Przemoc ma twarz – zapoznawanie uczniów z konsekwencjami stosowania i doznawania przemocy. Rodzaje przemocy”. Uczniowie II Liceum Ogólnokształcącego w Chrzanowie mieli okazję wzięcia udziału w konferencji naukowej, organizowanej przez Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, zatytułowanej „Stop przemocy – przeciwdziałamy przyczynom przestępczości”. Wspomniane Liceum promowało styl życia wolny od przemocy i agresji.

- w obszarze działań prewencyjnych, zapobiegających doświadczaniu przemocy rówieśniczej oraz domowej, szkoły organizują cykliczne zajęcia, w trakcie których podejmowana jest tematyka zjawiska przemocy, symptomów i skali jej występowania oraz sposobów jej przeciwdziałania i ochrony własnej.
- I Liceum Ogólnokształcące w Chrzanowie uruchomiło specjalną skrzynkę listową, do której uczniowie w sposób anonimowy mogli wrzucać informacje o zagrożonym poczuciu bezpieczeństwa.
- bieżący udział kadry oświatowej – dyrektorów, wychowawców, psychologów, pedagogów, w pracach grup diagnostyczno-pomocowych, organizowanych w związku z uruchomioną procedurą „Niebieskie Karty” w rodzinie ucznia. Dodatkowo, przedstawiciele niektórych placówek oświatowych, zrzeszeni jako członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w roku 2023 systematycznie uczestniczyli w organizowanych spotkaniach Zespołu.
- placówki oświatowe podejmują współpracę międzyinstytucjonalną, aktywnie współpracując w zakresie swoich kompetencji z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Chrzanowie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chrzanowie, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Chrzanowie, Komendą Powiatową Policji w Chrzanowie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie, Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia Dziecka i Rodziny w Chrzanowie, Zakładem Lecznictwa Ambulatoryjnego w Chrzanowie (w zakresie bilansów uczniów), Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Chrzanowie (w zakresie programów profilaktycznych). W sytuacji rozpoznania w rodzinie ucznia zjawiska przemocy domowej bądź podejrzenia jej występowania, kadra oświatowa

współdziałała z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzanowie.

- placówki oświatowe z terenu Gminy Chrzanów w roku 2023 świadczyły działalność o charakterze informacyjnym na rzecz uczniów z rozpoznany problemem przemocy domowej, a także ich rodzin. Na przykładzie Szkoły Podstawowej nr 5 w Chrzanowie, udzielano informacji o instytucjach świadczących wsparcia osobom dotkniętym przemocą.
- uczniowie, uczęszczający do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Chrzanowie, w roku 2023 wzmocniani byli różnymi zajęciami o charakterze szkoleniowo-warsztatowym. W trakcie zajęć ukazano chociażby rodzaje sytuacji kryzysowych, z jakimi można mieć styczność w domu rodzinnym, a także. W ciągu całego roku 2023 Ośrodek na rzecz swoich uczniów realizował zajęcia psychoedukacyjne, psychoprofilaktyczne i rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne. Zajęcia odbywały się w formie indywidualnej i grupowej, a dotyczyły między innymi takich obszarów jak:
 - ✓ rozpoznawanie zachowań asertywnych, agresywnych i uległych,
 - ✓ dokonywanie adekwatnej samooceny,
 - ✓ kształtowanie hierarchii systemu wartości,
 - ✓ różnicowanie stanów emocjonalnych,
 - ✓ wypracowanie metod radzenia sobie z problemami emocjonalnymi
 - ✓ budowanie poprawnych relacji z najbliższym otoczeniem, zachowań prospołecznych, w tym pielęgnowanie relacji rodzinnych,
 - ✓ przeciwdziałanie przemocy w środowisku rodzinnym i rówieśniczym,
 - ✓ poszukiwanie pomocy w przypadku zagrożenia poczucia bezpieczeństwa.
- Szkoła Podstawowa w Płazie przeprowadziła pedagogizację rodziców uczniów w obszarze agresji i sposobów jej redukcji, z kolei Szkoła Podstawowa nr 1 w Chrzanowie poruszała zagadnienia zjawiska przemocy podczas zebrań z rodzicami.
- podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kadry pracowniczej w obszarze wczesnej interwencji, rozpoznawania problemów rodziny za sprawą rozmaitych szkoleń np. „Supermoce naszych zwierząt – terapia dzieci dotkniętych przemocą”, „Hejt, depresja i autoagresja wśród uczniów”, „Komunikacja bez przemocy w praktyce szkolnej i życiowej”, „Dziecko wykorzystywane seksualnie – jak zauważyć i chronić”, szkolenie na temat odpowiedzialności prawnej osób stosujących cyberprzemoc, szkolenie w obszarze

wsparcia rodziny w kryzysie oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Kadra pedagogiczna doskonalila swoje umiejętności zawodowe także za sprawą udziału w różnego rodzaju konferencjach pn. „Standardy ochrony dzieci”, „Teoretyczne i praktyczne aspekty przeciwdziałania przemocy domowej” czy webinarium np. „Wychowanie to podstawa”. Nauczyciele podnosili swoje kompetencje poprzez samokształcenie, za sprawą studiowania literatury przedmiotu.

VI. PODSUMOWANIE

Gmina Chrzanów w roku 2023 kontynuowała działania z zakresu przeciwdziałania przemocy z lat ubiegłych, elastycznie podchodząc do nowych wyzwań, zagrożeń i możliwości w tym obszarze. Gmina Chrzanów podejmowała rozmaite inicjatywy, zmierzające do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zmniejszenia skali opisywanego zjawiska. Działania te miały charakter multiprofesjonalny i wielowymiarowy, przynosząc w ten sposób zamierzone efekty.

Działalność podmiotów współdziałających na rzecz realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ukierunkowana była w głównej mierze na:

- Podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej; działania realizowane były poprzez różnorodne kampanie społeczne w postaci konferencji, prelekcji, programów oświatowych oraz rozpowszechniania informacji przy wykorzystaniu plakatów i ulotek, artykułów w gazecie lokalnej.
- Udzielanie wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego, typu psychologicznego, prawnego i socjalnego, oraz upowszechnianie informacji o miejscach, gdzie i w jaki sposób można uzyskać pomoc medyczną, psychologiczną, prawną, socjalną, czy też zawodową.
- Realizację programów służących działaniom profilaktycznym w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci. Cel realizowano poprzez zajęcia organizowane w placówkach oświatowych o charakterze edukacyjnym. Podejmowane działania skierowane były do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, a obejmowały obszar zagadnień psychologicznych, dotyczących stosowania przemocy i reakcji na przemoc, realizacji programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc.

- Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, którego głównym zadaniem jest budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym koordynowanie działań wszystkich służb pomocowych z terenu Gminy Chrzanów, w celu zwiększenia skuteczności pomocy i ochrony osób doznających przemocy domowej.
- Prowadzenie grup diagnostyczno-pomocowych, które swoim wsparciem obejmują zarówno osoby doznające przemocy, jak też osoby stołujące przemoc.
- Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy (jeśli tego wymagają) całodobowego pobytu w formie schronienia, udzielanego przez Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Chrzanowie w postaci mieszkania chronionego.
- Tworzenie odpowiednich warunków przesłuchań dla dzieci, będących ofiarami przemocy (przyjazny pokój przesłuchań).
- Ochronę osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej, poprzez stosowanie sankcji karnych przez Komendę Powiatową Policji w Chrzanowie, Prokuraturę Rejonową w Chrzanowie, a także przez Sąd Rejonowy w Chrzanowie.
- Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, poprzez ich udział w szkoleniach, konferencjach oraz superwizji, mającej na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.

Zadania, wynikające z Programu, w pełni finansowane były z budżetu Gminy Chrzanów w ramach statutowej działalności jednostek organizacyjnych zaangażowanych w realizację Programu.

W myśl art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 z późn. zm.), zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r., poz. 2268 z późn. zm.). Z kolei, w świetle art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zadaniem własnym gminy w obszarze szeroko pojętej prewencji zjawiska przemocy jest stworzenie odpowiedniego systemu wsparcia, w szczególności w formie opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Obecnie obowiązuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na okres XI 2023 – XII 2028, przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Chrzanowie – nr LIX/621/2023 z dnia 24 października 2023 r. Program ma

charakter długofalowy, definiuje szereg zaplanowanych w jego ramach inicjatyw, o charakterze profilaktycznym, ukierunkowanych na zmniejszenie rozmiaru zjawiska przemocy oraz stworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu pomocy dla osób zagrożonych lub już uwikłanych w zjawisko przemocy domowej. Program zakłada zaangażowanie w jego realizację wiele służb społecznych, różnorodnych instytucji, a także organizacji pozarządowych.

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2024 ustalono następujące działania:

- Podejmowanie działań profilaktycznych służących przeciwdziałaniu przemocy domowej. Działalność profilaktyczna zostanie uskuteczniiona poprzez realizację różnego rodzaju lokalnych kampanii i inicjatyw społecznych, o charakterze edukacyjnym i informacyjnym. Program zakłada wsparcie projektów, poradnictwo w zakresie podnoszenia kompetencji wychowawczych rodzin zagrożonych przemocą, inicjowanie i realizację działań promocyjnych w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodzin, edukowanie dzieci i młodzieży w obszarze rozpoznawania symptomów przemocy i kształtowania właściwych postaw.
- Wsparcie osób dotkniętych przemocą domową. Zadanie to nastawione jest na dalszą kontynuację działań w ramach powołanego Zespołu Interdyscyplinarnego, jak też utworzonego specjalistycznego Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy Osobom Dotkniętym Przemocą, działających w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzanowie. W ramach działań pomocowych na rzecz ofiar przemocy, przewidziano funkcjonowanie lokalnego telefonu zaufania oraz realizację indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych, realizację specjalistycznych programów terapeutycznych oraz poradnictwa; specjalistycznego, socjalnego, rodzinnego i prawnego.
- Program uwzględnia realizację procedury „Niebieskie Karty”, a w jej ramach działania interwencyjne wobec osób doznających przemocy domowej, w tym również odseparowanie sprawcy od ofiary oraz zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie, głównie w ramach procedury „Niebieskie Karty”, a także poprzez opracowanie i realizację działań edukacyjno-korekcyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych na rzecz sprawców, w tym monitorowanie ich udziału we wskazanych programach. Program uwzględnia ponadto rozpowszechnianie informatorów z aktualnymi bazami teleadresowymi podmiotów

publicznych i organizacji pozarządowych, realizujących działania adresowane do sprawców przemocy domowej.

- Podnoszenia kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Zadanie to zrealizowane zostanie przy pomocy opracowanej diagnozy potrzeb szkoleniowych, umożliwiającej wdrożenie właściwego systemu wsparcia dla kadry pracowników, działających w obszarze zjawiska przemocy domowej. Kompetencje pracowników zwiększane będą w formie superwizji, szkoleń oraz pracowniczych grup wsparcia.

Finansowanie Programu zaplanowane zostało ze środków budżetu Gminy Chrzanów, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł. Natomiast, podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i monitorowanie działań podejmowanych w ramach Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrzanowie. W działalność Programu zaangażowane zostaną nie tylko zasoby kadrowe systemu pomocy społecznej, ale także systemu oświaty, zasoby kadrowe innych instytucji pomocowych, służb miejskich, organizacji pozarządowych i wszelkich współpracujących podmiotów. Monitorowanie wskaźników odbywać się będzie poprzez weryfikację danych zawartych w corocznych sprawozdaniach z działalności jednostek organizacyjnych gminy, podmiotów i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.